

языка в иностранной аудитории в соответствии с его закономерностями, обоснованно отобрать содержание учебного материала, выбрать адекватные целям формы и методы обучения.

Литература

1. Акишина А.А. Учимся учить: Для преподавателя русского языка как иностранного [Текст] / А.А. Акишина, О.Е.Каган. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Рус. яз. Курсы, 2002. – 256 с.

2. Василишина Т.И. Учебная программа по курсу «Общее владение языком» [Электронный ресурс] / Т.И. Василишина // Учебный портал Российского университета дружбы народов: [web-сайт]. – Режим доступа: <http://web-local.rudn.ru/web-local/prep/rj/index.php?id=2451&p=11079>. – 26.10.2014.

3. Золотых Л.Г. Методика преподавания русского языка как иностранного в китайской аудитории : учебное пособие [Текст] / Л.Г. Золотых, М.Л. Лаптева, М.С. Кунусова, Т.К. Бардина; под общ. ред. М.Л. Лаптевой. – Астрахань : Астраханский гос. университет, Издательский дом «Астраханский университет», 2012. – 91 с.

Левчик Наталія Степанівна,

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ОВОЛОДІННЯ АНГЛОМОВНОЮ КОМПЕТЕНТНІСТЮ В ПИСЬМІ СТУДЕНТАМИ ПЕРШОГО КУРСУ

Одним із компонентів іншомовної комунікативної компетентності є компетентність у письмі. Хоча довгий час письмо розглядалося в першу чергу як засіб навчання, за останні роки все більша увага, у тому числі в зв'язку з уведенням завдання на написання листа в зовнішнє незалежне оцінювання, приділяється навчанню письма.

Письмо – це продуктивний, інколи репродуктивний вид мовленнєвої діяльності [11, с. 31].

Для визначення оптимальних шляхів навчання письма студентів першого курсу доцільно проаналізувати вимоги програми до рівня сформованості англомовної компетентності в письмі (АКП) студентів.

Вважаємо, що найбільш повно зазначені вимоги визначені в дисертації І. П. Задорожної [4, с. 507-508]. На основі аналізу низки джерел [3; 10] та з урахуванням логічно виділених критеріїв (комунікативний намір; якість і мовленнєвого висловлювання з погляду складності, обсягу, мовних засобів, структури; вживання характерних мовних засобів [4, с. 83]) , дослідницею уточнено знання та вміння, якими повинні оволодіти майбутні учителі.

Таким чином, до кінця I курсу (рівень В 2.1 [10]) студенти повинні вміти писати особисті листи (неофіційні листи-запрошення, листи-відповіді на

запрошення, листи-обміни новинами, неофіційні листи-вибачення, поштові картки або листки з привітаннями, неофіційні листи-подяки, листи-прохання дати пораду, листи-відповіді на прохання дати пораду та з наданням поради, листи з проханням надати допомогу в вирішенні певного питання, листи-відповіді на прохання надати допомогу з певного питання); ділові листи (листи-скарги, листи-запити інформації, листи до редактора, запрошення, листи-відповіді на запрошення, вибачення, листи-відповіді на вибачення, вітання, пояснення, подяку, прохання, листи-відповіді на прохання, домовленість тощо); прості інструкції; короткі біографії; оповідання; описи людей, місць, предметів, процесів та подій. Крім того, першокурсникам потрібно навчитися спілкуватися в чатах та веб-форумах на загальні теми. Обсяг тексту – від 70 до 150 слів залежно від типу тексту. Письмо має бути точним і зв'язним, можливі окремі помилки, які не впливають на розуміння змісту [4, с. 83-84].

Хоча для першокурсників передбачено написання простих у мовному та змістовому плані текстів, результати опитування (2014-15 н. р. та 2015-16 н. р.) 126 студентів першого курсу, які навчаються за напрямом підготовки 6.020303 «Філологія.* Мова і література (англійська)» у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, свідчить про значні труднощі, які відчувають студенти в процесі написання текстів окреслених жанрів (79 % опитаних). Зокрема, найважче студентам формулювати думки англійською мовою (47 % опитаних), послідовно та логічно викладати матеріал (54 % респондентів). Майбутні вчителі відчувають недостатній рівень володіння лексичною (43 %) та граматичною (68 %) компетентністю, незнання особливостей побудови текстів різних жанрів (61 %). Власний викладацький досвід, а також результати опитування викладачів, які працюють зі студентами вказаного напряму у Тернопільському національному педагогічному університеті імені В.Гнатюка (8 чоловік), свідчать про різний рівень сформованості у першокурсників АКП, що зумовлює необхідність розробки методики формування у студентів першого курсу – майбутніх учителів іноземних мов АПК з урахуванням особливостей студентського віку та рівня англійської підготовки майбутніх учителів.

Поряд із явищами, які сприяють ефективній навчальній діяльності першокурсників (високий рівень розвитку психічних процесів, необхідних для навчальної діяльності (увага, пам'ять, мислення, почуття), більшість з яких досягають свого оптимального розвитку приблизно у двадцятирічному віці [9, с. 50-51]; зацікавленість у спілкуванні з ровесниками із-за кордону [2, с. 58]; позитивне ставлення до нових вражень, результатом якого є готовність до участі в усіх видах навчальної діяльності і очікуванні від неї чогось значущого і радісного [1, с. 115]), студенти першого курсу характеризуються психічною нестабільністю, спричиненою підвищеною емоційною чутливістю до різних обставин навколишнього життя, зокрема, новими умовами навчання, новими вимогами, які вимагають певної адаптації [12, с. 15]; неоднорідністю мовної підготовки; певною мірою негативним ставленням до письма, спричиненого низьким рівнем відповідними навичками та вміннями, та очікуванням критики з

боку викладача [8, с. 34].

Усе зазначене свідчить про необхідність методично коректної побудови навчального процесу з оволодіння першокурсниками АКП з метою мінімізації тривожності студентів та подолання недоліків і пробілів у їхніх знаннях, навичках та вміннях (використання прийомів, які сприяють створенню партнерських стосунків між викладачами та студентами; введення пропедевтичного етапу для подолання певних труднощів студентів; індивідуальний підхід; раціональна організація самостійної роботи першокурсників, яка є логічним продовженням аудиторної; розвиток автономії студентів, їхнього інтересу до оволодіння АКП шляхом вмотивованого та усвідомленого вправлення [5, с. 29]; коректне ставлення до помилок із боку викладача [15, с. 6]; забезпечення поступового переходу від керованого до самостійного письма [13, с. 25]).

Література

1. Бігич О. Б. Теоретичні основи формування методичної компетенції майбутнього вчителя початкової школи : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Бігич Оксана Борисівна. – К., 2005. – 423 с.

2. Бориско Н. Ф. Концепция учебно-методического комплекса для практической языковой подготовки учителей немецкого языка (на материале интенсивного обучения) / Бориско Наталия Федоровна. – К. : Издательский центр КГЛУ, 1999. – 269 с.

3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [пер. з англ. О. М. Шерстюк] ; наук. ред. укр. вид-ня С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.

4. Задорожна І. П. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англomовною комунікативною компетенцією: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Задорожна Ірина Павлівна. – К., 2012. – 770 с.

5. Леонтьев А. А. Принцип коммуникативности сегодня / А. А. Леонтьев // Иностранные языки в школе. – 1986. – № 2. – С. 27–32.

6. Москалець О. О. Навчання студентів-філологів письма англійською мовою з використанням комп'ютерних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Москалець Олена Олександрівна. – К., 2009. – 275 с.

7. Яковлева Н. В. Психолого-педагогічні умови подолання психологічних бар'єрів у процесі вивчення іноземної мови : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 „Педагогічна психологія” / Н. В. Яковлева. – К., 2003. – 20 с.

8. Byrne D. Teaching Writing Skills. New Edition / Donn Byrne. – London & New York : Longman Handbooks for Language Teachers, 1991. – 158 p.

9. Norrish J. Language Learners and their Errors / John Norrish. – Hemel Hempstead : Phoenix ELT, 1995. – 135 p.